

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Deres ref

Vår ref

Dato

24/660-2

5. mars 2024

Svar på henvendelse om kommuneloven § 30-7

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) viser til telefonsamtale og epost 16. januar 2024 fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark om kommuneloven § 30-7 tredje ledd.

Statsforvalteren ber departementet avklare om og eventuelt hvilket ansvar statsforvalteren er tillagt i medhold av nevnte bestemmelse i saker der andre statlige tilsynsmyndigheter vurderer å gi en kommune pålegg som kan ha vesentlige virkninger.

I eposten til departementet 16. januar stiller Statsforvalteren i Troms og Finnmark spørsmål om dialogen etter § 30-7 tredje ledd mellom tilsynsmyndighetene og enkeltkommuner skal skje *i regi* av statsforvalteren. Statsforvalteren viser til at det i kommentarutgaven til kommuneloven (*Overå og Bernt, 2019*) er beskrevet at «hva slags dialog det skal være, må vurderes og tilpasses konkret. Om nødvendig skal denne dialogen skje i regi av fylkesmannen.». I telefonsamtale med departementet 16. januar peker statsforvalteren på at at det også i rundskriv H-03/07 til kommuneloven av 1992 kapittel 10 A fremkommer at «Dialogen skal skje i regi av fylkesmannen innenfor rammen av fylkesmannens samordning, jf. første ledd.»

Departementets vurdering

Kommuneloven §§ 30-6 og 30-7 gir regler om samordning av statlig tilsyn med kommunesektoren. Kommuneloven § 30-6 handler om statsforvalterens oppgave med å samordne statlig tilsyn overfor kommunesektoren og forholdet mellom statsforvalteren og andre tilsynsmyndigheter, mens § 30-7 handler om forholdet mellom statlige tilsynsmyndigheter og kommunene. Begge bestemmelsene omhandler planlagt statlig tilsyn. Kommuneloven § 30-7 tredje ledd slår fast at før det vedtas pålegg om retting eller andre reaksjoner med vesentlige virkninger for kommunen, skal tilsynsmyndigheten ha dialog med

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Jan Gabriel Gabriel
22 24 72 19

kommunen om slike pålegg eller reaksjoner og om kommunens oppfølging. I Prop. L 46 (2017–2018) s. 422 er bestemmelsen omtalt som en videreføring av § 60 d tredje ledd i kommuneloven av 1992. KDD legger til grunn at henvisningen til § 60 d tredje ledd er feil, og at § 30-7 tredje ledd må forstås som en videreføring av § 60 e tredje ledd i kommuneloven av 1992.

Etter departementets vurdering, gjelder plikten til dialog etter kommuneloven § 30-7 tredje ledd for den *enkelte tilsynsmyndighet*, det vil si både for statsforvalteren når den fører tilsyn, og andre statlige tilsynsmyndigheter som selv fører tilsyn direkte med kommuner, for eksempel Arkivverket, Kartverket, Arbeidstilsynet osv. Dette kommer klart fram av bestemmelsens ordlyd som benytter begrepet «tilsynsmyndigheten», og forarbeidene til bestemmelsen, jf. Prop. L 46 (2017–2018) s. 422. Kommuneloven § 30-7 tredje ledd må også leses i sammenheng med § 30-4 andre ledd, som slår fast at før statsforvalteren eller annen statlig tilsynsmyndighet vedtar pålegg om retting eller annen reaksjon, skal den enkelte *tilsynsmyndigheten* vurdere virkningene for kommunens øvrige virksomhet.

Spørsmålet videre er om dialogen den enkelte tilsynsmyndighet skal ha etter § 30-7 tredje ledd, skal skje *i regi av statsforvalteren*. Bestemmelsens ordlyd gir ikke uttrykk for at dialogen som andre statlige tilsynsmyndigheter har med kommunen skal skje *i regi av statsforvalteren*. Heller ikke forarbeidene til kommuneloven § 30-7 tredje ledd har uttalelser om at § 30-7 må forstås slik, men slår kun fast at hva slags dialog det skal være må vurderes og tilpasses konkret, jf. Prop. L 46 (2017–2018) s. 422. KDD viser videre til at også § 60 e tredje ledd i kommuneloven av 1992, som § 30-7 tredje ledd er en videreføring av, ga hver enkelt *tilsynsetat* en selvstendig plikt til dialog. Selv om det i forarbeidene til § 60 e står at dialogen skjer «i regi av fylkesmannen», jf. Ot.prp. nr. 97 (2005–2006) s. 64, fremgår det ikke av bestemmelsens ordlyd at dialogen andre statlige tilsynsmyndigheter skal ha etter bestemmelsen skal skje i regi av fylkesmannen. KDD vurderer at det i mange tilfeller heller ikke vil være nødvendig eller naturlig at dialogen andre statlige tilsynsmyndigheter har etter § 30-7 skal skje i regi av statsforvalteren, siden pålegg og andre reaksjoner dreier seg om oppfølging av konkrete avvik/lovbrudd som er avdekket i forbindelse med tilsyn som er gjennomført etter særlovgivningen. Departementet legger etter dette til grunn at kommuneloven § 30-7 tredje ledd gir den enkelte tilsynsmyndighet en selvstendig plikt til dialog før pålegg og andre reaksjoner med vesentlige virkninger for kommunen vedtas, og at dialogen andre statlige tilsynsmyndigheter har med kommunen etter denne bestemmelsen ikke må skje *i regi av statsforvalteren*.

Etter kommuneloven § 30-6 har alle statlige tilsynsmyndigheter en plikt til å la seg samordne av statsforvalteren, og etter § 30-6 andre ledd skal statlige tilsynsmyndigheter orientere statsforvalteren om varsel om pålegg eller andre reaksjoner som har vesentlige virkninger for kommunen. Dette for at statsforvalteren skal kunne være i stand til å gjøre en samlet vurdering av tilsynsbelastningen på den enkelte kommune etter kommuneloven § 30-6 første ledd, og å ta denne informasjonen med i betraktning når statsforvalteren gir en vurdering av situasjonen (tilsynstrykket mv.) i enkeltkommuner til tilsynsmyndighetene, jf. § 30-6 tredje ledd. Selv om dialogen mellom tilsynsmyndighetene og enkeltkommuner etter § 30-7 tredje

ledd ikke må skje i regi av statsforvalteren, kan statsforvalteren ha behov for å være informert om og eventuelt *delta* i denne dialogen for å kunne ivareta samordningsoppgaven etter § 30-6. Det må vurderes konkret om det er nødvendig for statsforvalteren å delta i en slik dialog.

Alle statlige tilsynsmyndigheter skal ta hensyn til det samlede statlige tilsynet med den enkelte kommunen, jf. kommuneloven § 30-7 andre ledd. Hvorvidt en kommune har fått varsel om eller er ilagt pålegg om retting som har vesentlige virkninger er opplysninger som vil være nyttig for tilsynsmyndighetene å ha når de skal planlegge, prioritere og gjennomføre tilsyn. Hvilke pålegg eller reaksjoner som har *vesentlige* virkninger, må vurderes konkret i hver enkelt tilsynssak blant annet basert på hvilke avvik/lovbrudd som påpekes, antall avvik/lovbrudd, økonomiske virkninger for kommunen av pålegget eller reaksjonen mv.

KDD gjør avslutningsvis også oppmerksom på at rundskriv H-03/07 til kommuneloven av 1992 kapittel 10 A er opphevet, og reglene om samordning av tilsyn følger av kommuneloven §§ 30-6 og 30-7.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Jan Gabriel Gabriel
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer